

Halászzati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

V. évfolyam

2004/
Augusztus

A Haltermelők Országos Szövetsége
és Termék Tanácsa információs és marketing hírlevele

A jövőben is lesz halászat a Balatonon

Ma már távolinak tűnik az az idő, amiről Hermann Ottó, az utolsó magyar polihisztor írt a Balatonról, a Halászelet, pásztorkodás című könyvében. Nevezetesen a „látott hal” fogásáról, a tihanyi garda Márton napi lehalászásáról. Ha az Akasztón levő heggyáró halat látott, teli torokból kiáltotta el magát: „Háájóóráá”, amely vezényszóra a halászok a hajóikba ugorva megindultak a megadott irányba. Egy-egy sikerült fogás 150–200 tarisznyát is hozott, tehát száz mázsa halat vetettek ki a szárazra. Ma más arca van a Balatonnak, Európa harmadik legnagyobb édesvízi tavának. Ez a más arc persze, másféle gazdaszemléletet is igényel. Hogy milyet is, erről Kiss Györggyel, a Balatoni Halászzati Rt. elnök-vezérigazgatójával beszélgettünk.

• Az utóbbi években inkább negatív hírek terjengtek a Balatonról, a Balatoni Halászzati Rt. gazdálkodásáról. Miért vállalta el ezt a – szerintem – egyáltalán nem kellemes és kényelmes feladatot?

– Amikor az ember egy ilyen felkérésnek eleget tesz, alapvetően két-három önmagának feltett kérdésre kell megfelelnie. Az első az, hogy meg tud-e felelni a felkérésnek szakmailag, képzettség szempontjából? Az is fontos, hogy ismert legyen a szakmában, s rendelkezzen kellő kapcsolatrendszerrel. Jómagam két évtizede dolgozom az agrárágazatban, azt hiszem tehát, hogy erre a kérdésre pozitív a válaszom. A második kérdés, amit ilyenkor fel kell tenni az, hogy van-e remény, lehetőség arra, hogy az ember változásokat tudjon végrehajtani a rábízott szervezetnél? Abból indultam ki, hogy a cégnél tulajdonos váltás történt, az új tulajdonos keresett meg a feladattal, s szimpatikus volt az elvárás, amelyet megfogalmazott a szervezettel és a szervezet vezetésével kapcsolatban. Az új tulajdonosok egyfajta tevékenységváltást szeretnének látni a cégnél, amelynek lényegét úgy is megfogalmazhatjuk, hogy a Balatoni Halászzati Rt. a tó gazdájává váljék. Ez esetben pedig, nem az az elsődleges feladat, hogy piaci haltermelést folytasson a cég, hanem az, hogy a tó halállományát megvédjék, az őshonos halfaunát

visszaállítsa. Mindamellet természetesen az idegenforgalmi tevékenységet is támogatnunk, fejlesztenünk kell, amelynek egyik ága a horgászturizmus. Úgy gondolom, hogy ez a feladatkör olyan kihívás, amelyet érdemes felvállalni. S hogy a harmadik elemet is említsem: Családommal Budapesten élek, minden nap Budapestről járok be dolgozni, tehát az ő beleegyezésükre is szükségem volt a munkakör elvállalásához. Részükről is csak biztatást kaptam, annál is inkább, mert a feleségem is támogatta azt a törekvésemet, hogy az előző munkámon változtassak.

• Pontosítsunk: ki most az új tulajdonos?

– A részvénytársaság tulajdonosi jogait 97 százalékban a magyar állam birtokolja, míg a jogok gyakorlását idén január elsejéig az APV Rt. végezte. Egy tavalyi év végi kormánydöntés értelmében a tulajdonosi jog gyakorlójává a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium lépett elő, míg a részvények a Magyar Államkincstárhoz, ezen belül a Kincstári Vagyongazgatósághoz kerültek. A 3 százalékon pedig, a cég dolgozói osztoznak.

• Lesz-e privatizáció, és ha igen, akkor milyen módon?

– Amikor elvállaltam a feladatot, világos volt számomra, hogy a társaság tartósan állami tulajdonban marad. A korábbi részegy-

Tartalom:

Ismét várható karácsonyi árháború?	3
A kilencedik	4
Levélváltás az import halról	5
Európai halüzem Gyomaendrődön	6
A lellei halászlé	7
Változnak a halászatot is érintő EU szakpolitikák	8

segek privatizációját – tehát a tógazdaságok eladása, amely tavaly még futott – leállították a tulajdonosváltással egy időben, amellyel én is egyetértek, hiszen ezek az egységekre szüksége van a cégnek. A kormányhatározatban a tulajdonosváltás mellett arról döntöttek, hogy a Balaton-parti önkormányzatok kaphatnak tulajdonrész oly módon, hogy lehetővé válik számukra új részvények jegyzése, amellyel tőkeemelés hajthatnak végre a társaságnál. A legutóbbi közgyűlés is ilyen határozatot hozott, tehát idén december 31.-éig maximum 550 millió forint értékben szerezhetnek az önkormányzatok részvényt a társaságunknál. Ez durván 47 százalékos tulajdoni részt jelent, tehát a többségi 51 százalék a magyar államnál marad. Ez persze, ha szakmailag nézem, egyfajta privatizáció, de a valóságban tőkeemelésről és nem értékesítésről van szó. Szükség is van erre, mert a cég 1990-es évek közepe óta – amióta az angolnafogások abbamaradtak – a halászzati, halgazdálkodási tevékenységét minden évben veszteséggel zárta. Ennek mértéke változó volt. A pozitív eredmény csak akkor következett be, ha vagyontárgyakat értékesítettek. Am ezekkel sem

(Folytatás a 2. oldalon)

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajton György

A jövőben is lesz halászat a Balatonon

(Folytatás az 1. oldalról)

stabilizálhatták a vállalat gazdálkodását, viszont ma sok szempontból hiányoznak a működésből azok a termelői alapok, amelyek az eladott tógazdaságok biztosítottak.

• **Ismét pontosításra kérem: a Balatoni Halászati Rt.-hez nem csupán a 60 ezer hektáros Balaton tartozik, hanem...**

– A cég komplett halgazdálkodást folytató részvénytársaság. Egyrészt van a természetes vízi ágazata, amely a Balatonra és a Kis-Balatonra alapozódik, tehát 60–62 ezer hektáron folyik. Másrészt van a tógazdasági területe, amely az értékesítés után is több mint ezer hektár (a privatizáció kezdetekor több mint 2000 hektárról beszéltek), s nagy részük a részvénytársaság tulajdonában van. Csupán néhány kisebb töegységet bérelünk. S ezen túl, van egy speciális, 400 hektáros vízfelület, ez a marcali víztározó, amelynek halászati jogát a mi cégünk gyakorolja a létesítése óta. Ennek a víztározónak a halastóvá minősítése a közelmúltban megtörtént, s e pillanatban a jövőről tárgyalunk a tulajdonosokkal. Mi úgy gondoljuk, hogy jól gazdálkodtunk az elmúlt két évtizedben, tehát szeretnénk folytatni a halászati jog gyakorlását. A cégnek van egy halfeldolgozó üze me is a balatonlellei Irma-pusztán. A feldolgozó első k között kapta meg az EU-s exportengedélyt. Új tevékenységként jelenik meg a gazdálkodásunkban a turisztika. A tógazdaságoknál már megkezdődött az ez irányú munkát, míg a Balatonon már évtizedes hagyományai vannak a horgászturizmusnak. A cégen belül egyébként átszerveztük a területeket, s a turizmusra is önálló vezetőt neveztünk ki annak reményében, hogy a turizmus nagyobb bevételt hoz a konyhára, s nem utolsó sorban a cég, pontosabban a Balaton imázsa is javul.

• **Ha nem tévedek, jelentős fejlesztések maradtak el a cégnél az elmúlt években, tehát igen nagy szükség volna új beruházásokra. Van-e erre esély?**

– A veszteséges gazdálkodásból adódóan az elmúlt években a fejlesztések saját erőforrásai nem álltak rendelkezésre. Éppen ezért, azok a fejlesztések, amelyek megvalósultak, nem voltak képesek talán még az amortizáció nagyságrendjét sem fedezni. Talán két kivételt említhetek. Az egyik a halfeldolgozó üzem fejlesztése, ami elsődlegesen építészeti megújulást hozott és 100 millió forintot meghaladó nagyságrendű volt. A másik pedig, a két finn hajó vásárlása, amely 80–90 millió forintba került, s amelyek rendszerbe állítása jogi problémák miatt az idén realizálható. Nagyobb érdemi

beruházás valóban nem történt. Ami a jövőt illeti, azt gondolom, hogy a társaság tevékenységi körében nincs olyan terület, ahol ne szorulnánk megújításra, beruházásra. Elsősorban azért, mert a természetes vízi halászatnál a halászati eszközök – a két finn hajót kivéve – 30–50 éves technikákat képviselnek. Mindenképpen indokolt az eszközök felújítása, s az első ilyen lépést azt jelenti, hogy a FAO támogatásával két öreg halászhajót jövő év közepére átalakíthatunk, új felszereléssel láthatjuk el. Ez mintegy 70 millió forintba kerül. A másik természetes

vízzel kapcsolatos fejlesztés a horgászturizmussal függ össze. Szeretnénk olyan új szolgáltatásokat megjeleníteni, amelyek elsődlegesen hasznát a vállalatnál jelenik meg, hanem a turisztikában. Jelesül, a hajóról történő horgásztatásról van szó, amelynek első bemutatójára már július 23.-án sort kerítettünk, meghozza igen nagy sikerrel. A látványhalászatot a Balatoni Hajózási Részvénytársasággal közösen rendeztük meg a gyermeknapon, amikor is egy katarán fedélzetén 400 gyereknek mutattuk be a halászati tevékenységet, a telepítéstől a halfogásáig. „Aranyhalakat” is telepítettünk, ami azt takarja, hogy 10 halat megjelöltünk. Aki ezeket kifogja, az jutalomban részesül. Ez is új, a turizmushoz kötődő termékünk, amely a balatoni turizmus egészének jelent új bevételi forrást. S ahogy korábban említettem, a tógazdaságainknál is szeretnénk a horgászturizmust fejleszteni. A szárszói és a töreki tavaknál már működik ez az elgondolás, de szeretnénk, ha a többi tógazdaságunknál is elindulna ez a tevékenység. Persze, van mit fejleszteni, hiszen az infrastruktúra még nem áll mindenütt rendelkezésre. A tő-

keemelésből befolyt összeget is egyébként a horgászturizmus háttér infrastruktúrájának hiányosságaira kívánjuk fordítani. Nevezetesen a stégek és a csónakkikötő fejlesztése a cél. Ez utóbbit a balatonudvari telepelyünkön kívánjuk megvalósítani, ahol 100–150 csónak befogadására, elhelyezésére vállalkozunk. Ami még csak álom, de szeretnénk egy-két horgásztanyát építeni a Balaton partján, ahol akár az egész hétvégét is kényelmesen eltöltheti a horgász a családjával együtt. Az említett beruházások értéke százmilliós nagyságrendű, s három éves távlatban szeretnénk megvalósítani ezt a programot. Szükségesnek tartjuk továbbá, hogy a tó állomány szabályozó halászatához kötődően a halfeldolgozót tovább fejlesszük. Ez

elsődlegesen arra vonatkozik, hogy termékeket fejlesztünk, és az ehhez kapcsolódó technológiát vigyük be a feldolgozóba. Ma fagyasztott termékeket állítunk elő, mindenképpen indokolt lenne egy korszerű füstölő berendezés beindítása, és a füstölt termékekkel való piaci megjelenés. Sajnálattos, de igaz, hogy a sokféle halászlé sűrűmenny között nincs balatoni halászlé. Pedig a márkanév és a minőség a prémium kategóriába emelheti ezt az új termékünket is.

• **Hogy a Balatonban van hal, azt a legutóbbi busapusztlus is jelezte. De hogy milyen ez a halállomány, az már megint csak szakmai kérdés.**

– Hosszú időszakra visszanyúló kérdés a balatoni halállomány állapotának, milyenségének kérdése. Tudományos hitviták zajlottak és zajlanak ma is, de a fő tulajdonos részéről az az elvárás, hogy elsődlegesen a természetes halfauna visszaállításán kell dolgozni. A fogas, a nyurga ponty és a többi halfaj szaporítását kell megoldanunk. A másik oldalról a horgásztársadalom igényeit

*A mi célunk az,
hogy ez a nagy tó turisztikai
központtá váljon, s ez legyen
a meghatározó, míg
a halászati tevékenységet
ennek kell alárendelni.*

is ki kell tudnunk elégíteni, ami azt jelenti, hogy a horgásznak legyen elegendő zsákmánya. S egy harmadik igény a környezetvédelem, amivel szintén számolnunk kell. Ezért mondtam azt, hogy a piaci halfeldolgozás helyett állomány szabályozó gazdálkodást kell folytatnunk. Am ennek is része, hogy a mostani halállományt ki kell cserélnünk, vagyis a busát, az amurt, bizonyos kárászféléket le kell halásznunk ahhoz, hogy az őshonos halfajokat elszaporítsuk. Ez pedig, egy differenciált halászati-technológiai eljárást, eszközparkot igényel.

• **Milyen területen várják el az állami segítséget?**

– Három területen. Az állomány szabályozásban, a halórzésben és a természetes halfauna visszaállításában. Azt látom, hogy az állomány szabályozásban van esély a támogatásra, míg a másik kettőt a horgászturizmus bevételeiből kellene finanszírozni.

• **Végezetül: nincse ellentmondás a között a tevékenységek között, hogy halfeldolgozás a Balatonon és horgászturizmus fejlesztése. A kettő együtt nehezen működtethető.**

– Abból a szempontból nincs, hogy az elgondolás egyfajta turisztikai és ökológiai központ megvalósítására irányul. Ezt persze, nem könnyű megvalósítani. A mi célunk az, hogy ez a nagy tó turisztikai központtá váljon, s ez legyen a meghatározó, míg a halászati tevékenységet ennek kell alárendelni. A halászokat azonban szeretnénk megnyugtatni: mindenképpen fenn kell tartani a halászati tevékenységet, mert az állomány szabályozás horgászati, vagy más eszközökkel nem oldható meg. Magyarán, lesz halászati tevékenység a jövőben is a Balatonon!

– Hajtun György –

Ismét várható karácsonyi árháború?

Július közepén, a Magyarországon bennlévő multinacionális bevásárlóközpontok közül hárommal ült tárgyalóasztalhoz a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa. Ezek a cégek rendszeresen árulnak élő és feldolgozott halat, haltermékeket. Miután a magyar hal jó, sőt kiváló termék, nem csoda, hogy egy negyedik hipermarket lánc is azon fáradozik, hogy bekapcsolódik a halárusításba. Ez utóbbi céggel még nem tárgyalt a szövetség. A mostani tárgyalás szerves folytatásaként is említhető az emlékezetes decemberi vitának, amelyről dr. Orosz Sándor igazgató csak annyit jegyez meg, hogy ez bizony egy nem kívánatos „mérkőzés” volt.

Igaz ugyan, hogy a három multinacionális céget az agrárrendtartási törvény alapján megbüntették a beszerzési ár alatti értékesítés miatt, de mégsem öröm, ha valakit egy kereskedelmi játékszabály be nem tartása miatt büntetnek meg. Még akkor sem, ha a tulajdonosok nem magyar állampolgárok, de itt végzik az üzleti tevékenységüket. A tulajdonosok azt mérlegelték, hogy az üzleti eredményesség, avagy a jogszabályok betartása-e a kifizetődőbb. A 10 millió forintokat is kitevő bírságok sem riasztották vissza őket, hogy az üzleti nyereséget részesítették előnyben. Az igazgató magyar állampolgárként, fogyasztóként és egy érdekvédelmi szervezet vezetőjeként is súlyos üzenetnek tartja: ha ugyanis az ilyen szempontok uralkodnak a magyar kereskedelemben, akkor nem a jogállamiság érvényesül, hanem olyan farkastörvények szerint működő valamilyen gazdaság lesz Magyarországon, ahol lényegében a fogyasztói és a termelői kiszolgáltatottság nem ismer majd határokat. Eppen ezért bízunk abban, hogy az illetékesek – elsősorban a jogalkotók említhetők – levonják a megfelelő következtetéseket és magasabb szinten szabályk meg az árát az ilyenfajta jogkövetkezményeknek. Nem elfogadható az sem, hogy alapvető emberi jogok sérthetők meg azon az alapon, hogy a törvénysértés árán is megéri az üzleti eredményesség érvényesítése.

Mindezt azért hangsúlyozta az igazgató, mert a legutóbbi tárgyaláson ismét kiderült, hogy idén év végén hasonló akciókban törnek a fejüket ezek a kereskedelmi láncok. Bizonyára jogászok hada töri a fejét azon, hogy jó előre megkeressék a kibúvókat annak érdekében, hogy még ezt a 10 milliót se kelljen kifizetni. Ha így áll a helyzet, akkor a Haltermosznak is kötelessége erre a helyzetre felkészülnie. Anélkül, hogy bárkit is minősítenénk, a tárgyaláson kiderült, hogy két láncolat makacsul ragaszkodik a tavalyi törvénysértő üzletpolitikájához, egy pedig, némiképp várakozó álláspontot alakított ki. Leegyszerűsítve a dolgot, a két láncolat képviselői érveléseikben azt hangoztatják, hogy az élő ponty olyan stratégiai termék, amellyel a karácsonyi bevásárlások időszakában becsalogat-

ják a vásárlót a minél alacsonyabb halárral. Eppen ezért a legolcsóbban akarják a pontyot kínálni. Ha ugyanis náluk a legolcsóbb a hal, akkor a vevő sok-sok forintot költ más termékekre is. Az nyilvánvaló, hogy egy ilyen versenyt csak egy cég tud megnyerni, ám ha ketten is ezt az üzletpo-

litikát folytatják annak következménye egyfajta negatív árörvény, ami – értelemszerűen – a láncokon kívüli halpiaci kommunikációs és tényleges lehetőségeit is alapvetően rosszul érinti. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a mélyen beszerzési ár alatti fogyasztói árkinálattal kíván a két lánc megjeleni, míg a harmadik lánc azt hangoztatja, hogy ő nem kíván ebben a versenyben részt venni, de a piacon megjelenő legolcsóbb áron kívánja a halat értékesíteni.

A tárgyaláson Sztanó János, a Haltermosz elnöke is elmondta, hogy számunkra az akció ténye elfogadható, de az elfogadhatatlan, hogy a jogszabályok kijátszásával, pláne jogszértéssel érvényesítsék ezeket az üzleti szempontokat. A szövetség vezetői azt közölték, hogy a legjobb ár a beszerzési ár, amit a törvény is előír. Ha azt tapasztaljuk, hogy ezt ismételtelen megsértik, akkor a szövetség ismét kezdeményezi a hatósági eljárást. Arra is van remény, hogy egyéb eszközök is rendelkezésre állnak az érdekképviseleti szervezetnek az ellenlépés megtételére. Hosszú távon a két üzletlánc filozófiája azt eredményezheti, hogy elfogynak a

beszállítók, a termelők. Erre a mosolygós válasz az volt, hogy termelő és beszállító mindig akad. A szövetség vezetői azonban abban bíznak, hogy nem minden áron akar beszállító lenni a magyar termelő. Ne ki ugyanis látnia kell, hogy a multinacionális láncok 10 százalékos piaci részesedése „veri agyon” kommunikációs erejénél fogva a többi 90 százalékot.

Ez sajnos háború, szögezte le az igazgató, miután a hadüzenet már megérkezett ezen a júliusi tárgyaláson. Egy érdekképviselet azt szeretné elérni, hogy az üzleti tisztesség álljon helyre. Az a jó üzlet, amelyiken minden fél – a vevő, a kereskedő, a termelő – nyerő. Ennek figyelembe vételével a szövetség – háború ide vagy oda – partnerséget ajánl az érintetteknek. Elsősorban abban, hogy a szövetség marketing kommunikációs programjának céljait – vagyis minél több halat fogyasszon a magyar ember – igazítsák az üzletláncok céljaihoz. Ennek keretében konkrét közös akciók megrendezése is várható, persze nem beszerzési ár alatti értékesítéssel. A kereskedők, eddig is bíztak abban, hogy lesz beszállítójuk még alacsony áron is. S ha nem, akkor külföldről hoznak halat. Ezzel sincs baj, ám ha külföldi élő halat forgalmaznak, akkor néhány hatályos jogszabályt ezen a téren is be kell tartani. Például már a szállítá-

nál végig biztosítani kell az állatvédelmi és közegészségügyi szabályok betartását, ami nem két forint. Ha az import terméket nem azonnal adják el, hanem elhelyezik mondjuk egy raktártóban, ahhoz miniszteri engedély szükséges. Ezt a szabályt rendre nem tartják be, ezért fordult a szövetség a tárcához, hogy a magyar élővizek és halállomány védelme érdekében tartassák be ezeket a jogszabályokat. Ha viszont valamilyen hal kikerül a pultra, akkor annak eredetét, származási helyét is fel kell tüntetni. Egyébként, más uniós tagországban is tapasztalható a tavalyi decemberi vitát kiváltó kereskedői magatartás. Franciaországban például a norvég lazac alacsony ára miatt tiltakoznak a francia halászok.

H. Gy.

Apróság

Halastó rendszer kiadó 100 ha vízfelülettel. Igény esetén termőföldet is tudunk mellé adni (200 ha). Érdeklődni lehet: 06/20/9 241-341.

A kilencedik

Hogy szalad az idő! Jövőre már tizedszer rendezik meg a népiünnepélyt Baján, a halászlé fővárosában. Nem véletlen, hogy Széll Péter, Baja város polgármestere és dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa igazgatója az eddigieknél még emlékezetesebb happeninget terveznek a jubileum tiszteletére. De maradjunk még az idei, 9. Bajai Halászléfőző Népiünnepély eseményeinél, hiszen ez sem volt akármilyen rendezvény. Ha nem csal a statisztika, összesen 2017 bogrács alatt gyűjtöttak lángot a halászléfőzők, s ha minden igaz, 2–2,5 tonna pontyt és más halfélét találtak fel a több mint 25 ezer vendégnek. A Haltermosz asztalánál ismét vendégül látták a Magyar Mezőgazdaság szerkesztőségét, s bizony itt is elfogyott a Czifra Lajos fotós kollégánk főzte bográcsnyi halászlé. Többek között Dávid Ibolyát, az MDF elnök-asszonyát is megvendégeltük.

Azzal, hogy Magyarország május elseje óta az Európai Unió tagja, a belépés Baja városának nem jelentett különbséget a népiünnepély szervezésében, mondta előjáróban Széll Péter polgármester. Már csak azért sem, mert a csatlakozás előtt is érkeztek külföldiek szép számban, főként Baja partnervárosainak országaiból, így Dániából, Franciaországból, Németországból, a szomszédos Ausztriából, de számos más uniós tagállamból. Am abból a szempontból, hogy a rendezés szabályai megváltoztak – az ÁNTSZ, a tűzvédelmi előírások stb. – van különbség, hiszen szigorodtak az előírások. A rendezvény célja azonban nem változott: egy város meg akarja mutatni önmagát, s azt, hogyan tud a város lakossága együtt élni barátaival, vendégeivel, mindazokkal, akik a helyi hagyományokat tiszteletben tartják és szeretik. Az sem mellékes, hogy ez a hagyomány Baján erősen kötődik a vízhez, a Dunához, a halhoz, a halételekhez, elsősorban a kiváló bajai halászléhez. És ne feledjük, hogy ehhez az ételhez a Hajós-Bajai és a Szekszárdi Borvidék borai is hozzájárulnak ahhoz, hogy a finom halételt hozzá illő borokkal fogyasszák a vendégek.

A népiünnepélyhez egy sorkísérő rendezvény is kapcsolódik. Már június közepén kezdődnek a Bajai Művészeti Napok, amelyek évek óta fontos része a Baján élő művészek munkáinak bemutatása. Az installációs kiállítást festői környezetben, a Sugovica partján rendezik. A bajai színházi napok keretében jelentős látványos előadásokra került sor, mint például a Jézus Krisztus szuper sztár rockopera. És nem maradhatnak el a sportrendezvények sem, így a kispályás labdarúgóturna, erős emberek vetélkedése. Az idén a kertbarátok országos találkozója is a népiünnepélyhez kötődően szervezték.

Talán nem untatom az Olvasót, ha egy kis műhelytitkot is elárulok. Széll Péterrel négy-

öt éve készíték interjút, s ezek a visszatérő beszélgetések arra is jók, hogy egy város életét, fejlődését folyamatában kövessük nyomon. Idén sem maradtak el azok a kérdések, amelyek tavaly még a tervekről szóltak. Nem véletlen tehát, hogy a polgármester örömmel vette a visszaidéző kérdéseket. Előtte azonban a jövő évi, tizedik, jubileumi népiünnepélyről vártunk néhány szót. A népiünnepélyt Baja városa találta ki, ő is a rendezvény gazdája, szervezője. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa öt évvel ezelőtt indította útjára azt a marketing kommunikációs programot, amelynek célja a hal népszerűsítése, a halfogyasztás növelése. Nos, jövőre a két szervezet összefog, és közösen, új programok beindításával, igazi jubileumi hangulatot teremtve rendezik meg a 10. Bajai Halászlé Ünnepet. A polgármester örömmel vette

A rendezvény célja azonban nem változott: egy város meg akarja mutatni önmagát, s azt, hogyan tud a város lakossága együtt élni barátaival, vendégeivel, mindazokkal, akik a helyi hagyományokat tiszteletben tartják és szeretik.

a szövetség felajánlását, hiszen a bajai emberek életéhez évszázadok óta hozzá tartozik a Duna, a halászat és a halételek szeretete. Bizonyítja ezt a bajai halászlé, amelyet a bajai halászok és vízimolnárok közösen „találtak ki”. Mindkét céh mesteremberei együtt dolgoztak a Dunán, s egymás között cserélve a termékeiket született meg a tészta halászlé. Ma már persze, más szempontok vezérlik a bajai

embert a halászlé főzésénél. Egyrészt a megszokás, a hagyomány szeretete, másrészt a kulináris örömök vezérlik a szakácsot, akinek többsége férfinember. S akkor a város helyzetéről néhány szót. A terveknek megfelelően halad előre az az átfogó fejlesztési program, amely a város idegenforgalmi fejlődését segíti, ösztönzi. A közelmúltban írtak alá azt a közös pályázatot

Zombor megbízott polgármesterével, Horváth Ödri Mártával, amellyel európai forrást is megszerezhetnek a Baja és Zombor közötti kerékpárút megtervezéséhez, a tényleges munka elindításához. S ez csupán csak az egyik eleme a térségi települések összefogásának. A Duna alsó szakasza igen gazdag természeti táj, amely vonzó a turistáknak, a vendégeknek, de a helyi lakosoknak is. Ami pedig a jövőt illeti: az uniós tagság hosszabb távon növeli a város fejlődési esélyeit. A polgármester jól tudja, hogy az EU nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a Duna magyarországi szakasza is hajózható legyen. Ez pedig, Bajának, ahol az ország második legnagyobb kikötője működik, csak előnyt hozhat. Ulmmal, Pozsonnyal, Budapesttel, Vukovárral, Újvidékkel, Turcea városokkal olyan programot indítottak el, amelynek megvalósításával a Duna teljes hosszán kerékpárral is közlekedhetnek a turisták. S uniós tervek alapján épül meg Gdansk-Budapest-Szarajevó-Porcsa észak-déli autópálya, amely Baja határáról 19 kilométerre fog elhaladni. A polgármester bízik abban, hogy a gazdasági életre is lesznek kedvező hatásai az autópálynak. Baja három határ közelében fekszik: Horvátország, Szerbia, Montenegró és Magyarország. A Duna rend-

Ami pedig a jövőt illeti: az uniós tagság hosszabb távon növeli a város fejlődési esélyeit. A polgármester jól tudja, hogy az EU nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a Duna magyarországi szakasza is hajózható legyen.

kívül nagy gazdaságszervező erővel is rendelkezik, amit Baja városa sem hagyhat figyelmen kívül a jövője építése szempontjából.

Dávid Ibolya, az MDF elnöke, országgyűlési képviselő szívesen jön a bajai népiünnepélyre, már csak azért is, mert hazajön. Itt született Baján, itt nőtt fel, szerette meg a halételt. Ha valaki a szülőhelyéről beszél, joggal mond elfogult véleményét,

ám az elnök asszony elfogultsága ellenére egyetérthetünk vele, hogy Baja az ország egyik legszebb városa. Bajainak lenni életforma, a Dunával, a vízzel, az erdővel, a szabadsággal, a halászlével, a vízparton élő nyitott emberekkel. Dávid Ibolya hálás a sorsának, hogy itt született, itt nőhetett fel, s a mai napig ebből az élményből, környezetből meríti az erőt. S hogy rutinos halászléfogyasztó, azt igazolja, hogy a – tegyük hozzá, mindig az alkalomhoz illő diszkrét eleganciája felkelti a férfiember érdeklődését – fehér nadrág „megúsza” paprikacsepp nélkül. Erre a megjegyzésre azonban az elnök asszony azt válaszolta, hogy a bajaiak is rutinos halászléfőzők, hiszen a kézzel gyúrt házi tészta segíti a fogyasztót abban, hogy a halászlé ne spricelődjön szét. Dávid Ibolya és családja jelentősen javítja az országos halfogyasztási statisztikát, hiszen nincs olyan hét, amikor legalább kétszer ne halat enne. S a reggeli menüből sem marad el a halkrém, a halsaláta. A hétköznapi étele is a hal, de étel az ünnepnapokon is. Az elnök asszony úgy véli, hogy a magyar halászlé Európában is elterjeszthető, már csak azért is, mert a magyar konyha világszerte ismert.

h. gy.

Levélváltás az import halról

Lévai Ferenc, a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa alelnöke, egyben a szövetség közgazdasági bizottságának vezetője levelet írt Dr. Pintér Károlynak, az FVM vadászati és halászati főosztály helyettes vezetőjének, amelyben a „belföldiesített” import hal szigorúbb ellenőrzését kéri. A levélre megérkezett a válasz. Mindkét dokumentumból idézzük a legfontosabb részeket annak érdekében, hogy a szövetség tagjai kellően tájékozottak legyenek ebben az igen fontos kérdésben.

Az uniós belépéssel „belföldiesített” import hal állat-egészségügyi, járványügyi és származási bizonytalanságokat okoz a természetes vízi kihelyezések területén, írta levelében Lévai Ferenc. Ennek oka, hogy az importáló kereskedőknél nem ellenőrizhető az áru útja a fogyasztóig, és sok jelzés érkezik arról, hogy az import hal egy része a közvizekbe jut. A magyar jogszabályok a továbbtartásra szánt állományok esetén állatorvosi és származási igazolást, illetve bejelentési kötelezettséget írnak elő a halászati jog hatálya alá tartozó vizeken történő népesítés esetén.

A magyar pontyállomány kiváló genetikai értékkel bíró nemzeti kincsünk, amely azért jöhetett létre, mert a pontytenyésztők világ színvonalú nemesítési munkával, teljesítményvizsgálati, fajfenntartási, vírusmentesített, nagy teljesítő képességű állományokat neveltek ki, amelyeket ma is gondoznak. Ehhez a munkához az állam is hozzájárult oly módon, hogy az elmúlt tíz évben jelentős támogatást biztosított a hazai tenyésztőknek. A Haltermosz pontytenyésztő tagozata az Európai Halászati termelők Szövetsége által is nagyra tartott, jegyzett tagozat. A magyarországi pontyállomány Európa legjobb minőségű állománya, génbankja pedig, a világ pontytenyésztőinek Mekkája, hiszen az összes jelentős világfaj megtalálható benne. Jelenleg Indonézia herpeszvírus által kiirtott állományának pótlása folyik ebből a génbankból.

A szövetség azt kéri az FVM főosztályától, hogy a fennálló jogszabályok szellemében fokozottan ellenőrizték a nem magyar eredetű halat. Ha ugyanis az állatorvosi és halászati felügyelői kar következetesen ellenőrzi a származási és az állatorvosi igazolásokat, s megkövetelik a gazdaságtól a legalább 3 éves vírusmentességet igazoló okiratot, és nem engedik, hogy a továbbtartásra szánt állományok ellenőrizhetetlen lánckereskedelem közvetítésével jussanak az élővizekbe, akkor nem kell tartaniuk a magyar termelőknek attól, hogy évtizedek munkája kárba vesszen, írta az alelnök.

Pintér Károly a halászati felügyelőknek írt egy felszólító levelet, amelyet azzal kezdte, hogy Magyarország az Európai Unióba való belépéssel elfogadta ennek a

közösségnek a „játékszabályait”, melyek szerint a jogokhoz kötelezettségek is társulnak. Ezek közül az egyik legfontosabb, hogy az áruk szabad mozgása (amennyiben az legális) semmilyen formában nem korlátozható az Unión belül. Ennek megfelelően az import fogalma is átértékelődött és klasszikus értelemben csak az Unión kívülről érkező árukra vonatkozik. Ez a kitétel érvényes az exportra is.

A Haltermosz egy fokozottan jelentkező problémára és annak megoldására hívta

gazdaságokba és a természetes vizekbe telepítésre szánt halak az EU tagállamok esetében is külföldről származónak tekintendők. A törvény hatálya a külföldről származó halak telepítése vonatkozásában a haltenyésztési létesítményre (halastó) is kiterjed. A törvény szerint bármely halfaj külföldről származó egyede, vagy ennek továbbtenyésztésből származó utóda telepítéséhez a miniszter – a természetvédelemtől felelős miniszter hozzájárulásával kiadott – engedélyre van szükség. Utódok alatt csak az első generációt értjük, ezért nem szükséges a halászati jog szempontjából pl. miniszteri engedély a régóta Magyarországon is szaporított busa, vagy amur telepítése esetén.

A továbbiakban Pintér Károly a szövetség leveléből idézi azt a részt, amely a hazai pontyállományról szól. Mindezek alapján a főosztályvezető-helyettes felhívja a halásza-

Itthon is van elég, jó minőségű hal...

fel a közelmúltban a figyelmet. Eszerint az uniós belépéssel az EU-n belülről érkező hal sok esetben állat-egészségügyi és származási bizonytalanságokat okoz. Az importáló kereskedőknél nehezen ellenőrizhető a hal útja a fogyasztóig, és sok jelzés érkezik arról, hogy az import egy része halászati vízterületeken és tógazdaságokba kerül kihelyezésre. A magyar jogszabályok a továbbtartásra szánt vásárolt állományok kihelyezése esetén állatorvosi igazolást és bejelentési kötelezettséget írnak elő. A halászati vízterületek népesítése esetén a halászati hatóság előzetes értesítése is előfeltétel.

A halászatról és a horgászatról szóló 1997. évi XLI. Törvény, és a végrehajtására kiadott 78/1977. (XI. 4.) FM rendelet együtt szabályozzák a külföldről származó halak telepítését. Ebben az esetben a to-

ti felügyelői kar figyelmét a fokozott ellenőrzés jelentőségére. Kéri, hogy a halászati vízterületek telepítéseit, a bejelentési kötelezettség betartását szigorúbban ellenőrizték. Felhívja a figyelmet arra is, hogy az Állategészségügyi Szabályzatnak, a halakra vonatkozó rendelkezései hatályukat veszítették a 68/2002. (VIII. 15) FVM rendelet hatálya lépésével. E rendelet új szabályozást hozott, és a 2. sz. mellékletben foglalt, az illetékes hatósági állatorvos által kiállított állatorvosi igazolást el kell fogadni a halak szállításakor. Mivel tudomásunkra jutott, hogy az állatorvosi igazolások másolatait is felhasználták a telepítések igazolásakor, felhívja a figyelmet arra is, hogy csak eredeti állatorvosi igazolások fogadhatók el a természetes vizekbe történő telepítések során.

(h-n)

Európai halüzem Gyomaendrődön

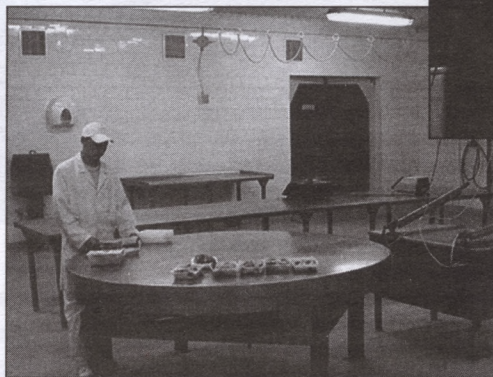
A Körösi Halász Szövetkezet és a Körösi Halértékesítő és Halfeldolgozó Szövetkezet tagsága ismét kitett magáért. Július 9-én dr. Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter adta át az uniós normáknak is megfelelő új halüzemet. A nettó 100 millió forintos beruházással azt is jelezni akarják, – ahogy ezt dr. Csoma Antal, a szövetkezet elnöke is elmondta köszöntő beszédében – hogy felkészültek az egységes piac kihívásaira, és bíznak a jövőben, hiszen az új üzem megnyitásával biztosítottak minden olyan háttérrel, amellyel hosszú távon megfelelnek az élelmiszerbiztonsági, az állat-egészségügyi, az állattjóléti, a higiéniai, a környezetvédelmi igényeknek. Egy gazdasági egység azonban nem függetlenítheti magát az adott gazdaság környezetétől, éppen ezért nem véletlenül mondott köszönetet az elnök mindazoknak, akik lehetővé tették a beruházás megvalósítását.

Zsúfolt, örömteli napja volt dr. Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszternek július 9-én: Csongrád megyében átadott egy új hűtőházat, lerakott egy alapkővet egy másik hűtőház építésénél, megnézett egy szegedi logisztikai központot, a szatymaziai pedig egy válogatógépet avattak. Innen érkezett a miniszter Gyomaendrődre, ahol a halüzemet adta át. Németh Imre beszédében hangsúlyozta, hogy a napi programja és a gyomaendrődi beruházás is mutatja, hogy a magyar agráriumban, a vidéken megindult az élet, van innovációs készség. Ez utóbbit az is jelzi, hogy az előcsatlakozási forrásokat (ez a SAPARD) háromévi „kényszerszünet” után ma már többszörösen is kihasználják. Sőt, elégtelennek bizonyult az 52 milliárd forintnyi forrás, mert az április végéig beérkezett 8827 pályázatnak csaknem felére már nem jut forrás. De ez mégis csak örömteli dolog, hiszen alig fele idő alatt jelentős késést hozott be a tárca annak érdekében, hogy az uniós forrásokat lekössék.

A miniszter meggyőződött arról, hogy a legjobb célokra, a mezőgazdaság technikai megújítására, a feldolgozás fejlesztésére, a vidéki mezőgazdasághoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésére, arculatának, kulturális értékeinek megőrzésére fordítják. A minisztérium természetesen folytatni szeretné ezt a folyamatot, s ennek érdekében készítették el a Nemzeti Fejlesztési Terv öt operatív programját, amelyből az egyik az agrár- és vidékfejlesztést szolgálja. Május 3-ától már 146 pályázat érkezett a minisztériumhoz, s az érdeklődés egyre nő. Aki pedig kiharad a SAPARD pályázatból forrás híján, az átviheti a pályázatát az NVT pályázataira. Így az a kedvező helyzet állhat elő, hogy az időarányosnál lényegesen gyorsabban használhatjuk fel a forrásokat. Az elkövetkezendő 3 évben 105 milliárd forint áll rendelkezésre ebben az alapban. S ebbe a körbe tartozik a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (HOPE) is, mégpedig azokkal a célokkal, amelyekkel lehetővé válik a ma-

gyar édesvízi haltenyésztés megújítása, fejlesztése, a feldolgozás korszerűsítése.

A miniszter azt is elmondta, hogy a tárca már dolgozik azon a programon, amely a 2007–2013 év közötti időszak prioritásait jelöli meg. Ebben a költségvetési ciklusban négyszer annyi forrás lesz, mint az elkövetkezendő három évben. Rendkívül fontos tehát, hogy a szakmával együttműködve helyes arányokat, célokat fogalmazzanak meg. A SAPARD program kapcsán már megtanulhattuk azt, hogy egy rossz programmal milyen nehézségeket okoznak a gazdáknak és mennyi időbe telik, hogy az Európai Bizottságnál befogadott programon változtatni

lehesse. Ugyanakkor az is tény, hogy a magyar gazdák is töreksenek arra, hogy a jó minőségű alapanyagok előállításával a feldolgozás fejlesztésére, a piacra jutás feltételeinek javítására is nagy gondot fordítsanak.

Németh Imre úgy gondolja, hogy a magyar halászat előtt is nagy jövő áll, mert a vásárlóerő növekedésével, az egészséges életmódra való áttéréssel Magyarországon is egyre jobban megkedvelik a halételeket. A Haltermelői Országos Szövetsége és Terméktanácsa sokat tesz a különféle rendezvényeken azért, hogy a vásárlókat megismertessék és meggyőzzék a hazai hal-

termékeket. A tárca első embere azt reméli, hogy a gyomaendrődi beruházás is eléri célját, s a helyi szövetkezet és tagjai megtalálják számításukat. Persze, a piacon komoly a versenyfutás, ettől a minisztérium sem tudja a gazdákat megvédeni. Napjainkban is érződik, hogy a regionális piaci újrendeződés bizony kellemetlen hatásokkal jár, de például a körösiek is bebizonyították, hogy felkészültek a versenyre.

Csoma Antal lapunknak elmondta, hogy négy évvel ezelőtt fogtak hozzá a mai követelményeiket kielégítő üzem kialakításához. Első ütemben 2000–2002 között 7 millió forint agrártámogatás igénybevételével nettó 29 millió forint beruházási költséggel a működés feltételeit teremtették meg. A második ütemben, 2003–2004-ben elvégezték az üzem EU-s előírás szerinti modernizációját. A beruházás nettó értéke 60 millió forint, amelyhez 25 millió forint vissza nem térítendő támogatást kaptak a Területfejlesztési Alaptól, s 30 millió forint fej-

lesztési célú Európa Hitelt vettek fel az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet-től a Magyar Fejlesztési Bank refinanszírozási keretéből 10 éves futamidőre.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermoszi igazgatója az üzem átadási ceremóniája után mondott köszöntőt. Az igazgató méltatta a körösiek erőfeszítését, és hangsúlyozta, hogy a magyar halászság jövője azon is múlik, képesek lesznek-e a megújulásra, az új kihívások megválaszolására. A gyomaendrődi Halüzem megépítése azt igazolja, hogy a magyar halászságban is nagy a megújulás iránti vágy, az akarat. Ugyanakkor azt kérte a minisztertől, hogy segítse a halászokat abban, hogy az Agrár-környezetvédelmi Program forrásai minél hamarabb álljanak rendelkezésre a halászok számára. Kérte azt is, hogy segítsen a hatóság a cseh importtal korlátlan bejövételének megállításában, továbbá azt, hogy a privatizáció során a TEHAG a magyar halászság kezébe, többségi tulajdonába kerüljön.

H. Gy.

A lellei halászlé

A Balaton part egyik legszebb üdülővárosában, Balatonlellén július első hétvégéjén immár hagyományosan rendezik meg a juliálist. Ennek keretében halászléfőző-versenyt és igazi fesztiválprogramokat szervez a művelődési ház igazgatója, Gombos Emil. A juliális sikere azon is múlik, hogy a polgármesteri hivatal támogatja-e a rendezvényt. Nos, erről Kenéz István polgármester úgy vélekedik, hogy az ilyen események nélkül aligha fejlődhetne a város. Balatonlelle – a többi Balaton-parti településhez hasonlóan – sokat küzd azért, hogy ne csak a nyári időszakra korlátozódjék a város idegenforgalma.

A halászlé főzése jó vendégcsalogató, szögezte le előjáróban Gombos Emil igazgató. A főzés, és különösen a Balaton partján, a hal kitüntetett helyen szerepel az emberek életében, hiszen azon túl, hogy egészséges és finom ételt főznek, fogyasztanak el halászlé formájában, a társaság, a baráti kör is összejön. Mondhatnánk azt is, hogy a halászléfőzés nagy szervezőerő, s éppen ezért indította útjára a Haltermelők Országos Szövetsége öt évvel ezelőtt a marketing kommunikációs programját. Ennek lényege, együnk minél több halat, mert az jó falat. S ezen a szombat délután Balatonlellén is bebizonyosodott, hogy érdemes hagyományt teremteni és azt gondosan ápolni.

Egy évvel ezelőtt az igazgatóval nagy tervekről beszélgettünk, hiszen új művelődési ház, kulturális központ építésén gondolkodtak a város vezetői. Az első lépés megtevése után kiderült, hogy a tervezett határidők bizony nem tarthatók. Pályáztak ugyanis az épület tervezési költségeire, de ezt a projektet elutasították, ennél fogva a tervek sem készültek még el, forrás híján. Ugyanakkor pezsgő a város kulturális élete, mert szép számban működnek a szakörök, kulturális csoportok. Ezek munkája az ősztől-tavaszig terjedő időszakra korlátozódik, mert nyáron az idegenforgalomé a fő szerep. Ebből a szempontból kétarcúnak is mondható a kulturális élet, hiszen egészen más jellegű folyik az úgymond „csendes” időszakban, mint a főszezonban. Tavaly óta viszont több fiatalot sikerült bevonni a munkába, hiszen a tavaszi fesztiválon már több ezren voltak kíváncsiak a zenei műsorokra. Balatonlelle csupán 5200 lakossal számolhat, ezért is mondja az igazgató, hogy nem lehet látványos eredményeket elérni az egyik évről a másikra.

Folyamatokat indítanak el, amelynek köszönhetően hosszabb távon érik be a munka gyümölcse. S így vannak az uniós tagsággal is. A hétköznapiakban még nem érezkelhető, hogy május elsejével Magyarország is uniós tagállammá vált, de rövid- és középtávon már lesznek kézzel fogható eredmények. Az uniós pályázatok elnyeréséért azonban nem csupán jó projektet kell készíteni, hanem össze is kell

fogni a környező településekkel, városokkal. Kistérségi, térségi, regionális programok, kidolgozására van szükség. Nem véletlen, hogy már alakul egy térségi Kht., amely éppen e projektek kidolgozására vállalkozik. Csak nagyban szabad gondolkodni, mondja Gombos Emil, hiszen csakis ilyen tervek megvalósításához ad segítséget az unió. Persze, nem Magyarorszá-

gon történne az esemény, ha nem volna elmentmondás a kisvárosok között abban, hogy hol legyen a kistérségi központ. Balatonlelle, Balatonboglár és Fonyód hasonló lélekszámmal bír, hiszen 5–6 ezer él a kisvárosokban. Most Fonyód látszik befutónak, már ami a kistérségi központ elhelyezését illeti. Mindhárom kisvárosban vannak olyan infrastrukturális és egyéb fejlesztések, létesítmények, amelyek jogosíthatnák a vezető szerepre, de hasonlóak a hiányosságok is. Tisztázni kell tehát egymás között, hogy kié legyen a központ, s csak ez után kezdődhet meg a közös munka az uniós pénzekért.

Kulturális szinten egyébként nagy az összefogási hajlam a három kisváros között. A fonyódi és boglári kollégákkal igen

jó a kapcsolata az igazgatónak, és hét éve dolgoznak együtt. Közös kiadványokat jelentetnek meg a nyári programfüzetekben, egyeztetik az időpontokat, hogy ne fedjék egymás eseményeit. A halfőző versenyre egyébként a szomszédokból is érkeztek versenyzők.

Kenéz István polgármester az idegenforgalom visszaesésének okát abban is látja, hogy a német gazdaság nem úgy teljesít, ahogy korábban. Korábban a Balaton mellett a turisták 60–70 százaléka német volt, ma viszont nem engedhetik meg maguknak, hogy – miként a '80-as években – itt töltsék a nyár nagyobbik részét. A tendencia azt mutatja, hogy a belföldi turizmus erősödik, amit a helyieknek is figyelembe kell venniük. Ma a turisták fele magyar, a többi külföldi, míg néhány évvel ezelőtt ez az arány 80–20 volt a külföldiek javára. Persze, a lényeg az, hogy minél több vendég jöjjön, és itt költse el a pénzét. Az igényességben ugyanis nincs különbség külföldi és magyar vendég között. Ugyanakkor a negatív reklám sokat árt a balatoni turizmusnak. A polgármester szerint a horvát tengerparti nyaralás – a híresztelések ellenére – jóval drágább a balatoninál. A Balaton-parti települések megpróbálják a negatív reklámokat visszaszorítani. Bizonyos szempontból érthetetlen, hogy a magyar ember miért negatív reklámot terjeszt a magyar tengerőről, Európa harmadik legnagyobb édesvízi taváról. A Balaton nemzeti kincsünk, nagy összefogásra van szükség ahhoz, hogy a turizmus ismét fellendüljön.

A polgármester megerősítette az igazgató szavait, miszerint az összefogás szükségességét már felismerték a környező települések vezetői, de még akad nézeteltérés közöttük. Mindenki megpróbálja a saját, önös érdekeit előtérbe helyezni, de idővel a közös akarat jut érvényre. A közös akarat persze, kompromisszumok árán jöhet csak létre. Tudomásul kell venni, hogy egyszer az egyik településnek van több pénzre szüksége, máskor a másiknak. Jó példa erre az M7-es autópálya építése. Balatonlellénél nem terveztek lehajtót az autópályáról, így ez igen nagy hátrányt jelentene a kisvárosnak. Az elmúlt másfél évben a polgármester mindent elkövetett, hogy a tervek változtassanak, de még nem kapott sem pozitív, sem negatív válaszokat. A gazdasági miniszter döntése szükséges ahhoz, hogy a lellei pihenőhelynél egy lehajtót is megépítsenek. Ha ez nem történik meg, akkor egy csendes, alvó településsé fejlődik vissza Balatonlelle.

Ami a halfőző versenyt illeti, bár az idén kevesebben neveztek – tavaly 39-en, az idén 24-en – Kenéz István bízik abban, hogy lesz jövője a rendezvényeknek.

(hajtun)

Változnak a halászatot is érintő EU szakpolitikák

Azt már a csatlakozási tárgyalások idején is érezhettük, hogy hazánk nem egy „bebetonozott”, hosszú távon változatlanul működő Európai Unióhoz csatlakozik. Az egyes szakpolitikák módosítását sokszor alapvető változását szorgalmazó javaslatok, tanulmányok mostanában látnak napvilágot, hogy a 2007–2013-ig szóló költségvetés pénzügyi eszközei, már ezen új elvek mentén „tereljék” a gazdasági és társadalmi folyamatokat.

Az édesvízi haltenyésztés és halászat pedig speciális helyzete révén szinte valamennyi fontosabb, közösségi szabályozás alá eső terület által, közvetlenül érintett.

Jelentős hatással lehet például az ágazatra a következő tervezési periódusra tervezett agrár politika, ami jelek szerint markánsan változni fog. Az már széles körben ismert, hogy az EU-ban a vidékfejlesztés egyre nagyobb szerepet kap a jelenleg még igen túlsúlyos agrár-piaci intézkedések rovására. Egy a napokban közzétett tervezet szerint a vidékfejlesztési politika, – amelyre 2006-ig nemrégiben fogadták el hazánk fejlesztési tervét, – a jövőben önálló pénzügyi alappal rendelkezne, amelynek felhasználásában nagyobb önállóságot kapnának az egyes régiók. Az önálló alaphoz tartozó önálló szakpolitikának 3 fő területe lesz:

- Támogatja a mezőgazdasági termelés átalakítását.
- Erősíti az agrár-környezetvédelmi intézkedéseket, támogatja a NATURA 2000 területeken történő megfelelő gazdálkodást.
- Segíti a vidéki területek változatos gazdaságának kialakítását.

Az, hogy az agrár-környezetvédelemre szánt támogatások növekedni fognak várható volt, de új elemnek tekinthető a NATURA 2000 területek támogatása. Az egész Unió szempontjából fontos természeti értékkel bíró területeket összekötő hálózat elemeit az egyes tagországok ajánlják. Eddig, főleg német halász kollégáink, rettegve emlegették a NATURA 2000 területté minősítést, mivel elmondásuk szerint az rengeteg kötelezettséget ró a gazdálkodóra, amiért senki nem fizet kompenzációt. Ez a helyzet most úgy tűnik változni fog.

További fontos eleme a tervezetnek, hogy a pénzügyi alap elosztásánál minden területen nagyobb hangsúlyt kapna az úgynevezett „LEADER szerű” megközelítés. A közösségi kezdeményezésként hazánkban is induló LEADER program lényege, hogy a vidéki térségekben helyi civil csoportok jönnek létre, akik meghatározzák az adott kistérség vagy 3–4 település fej-

lesztési stratégiáját. E stratégia alapján a helyi szervezetek írják ki és bírálják el a fejlesztési pályázatokat. A rendszer jelentősége abban áll, hogy a helyi döntéshozók nagyobb befolyással bírnak arra, hogy környezetükben mire költse az EU-s pénzeket.

A környezeti fenntarthatóság és a támogatások elosztásának újragondolása megjelenik a halászatot közvetlenül meghatározó politikákban is. A jelenleg működő HOPE-t 2007-től felváltó Európai Halászati Alap (European Fisheries Fund – EFF) a

zák majd meg Operatív Programjaikban. Elképzelhető tehát, hogy a hazai haltermelők 2007-től már nem a jelenlegi EMOGA alap garancia részlegéből részesülhetnek agrár-környezetvédelmi támogatásokban, hanem az Európai Halászati Alapból. A szakmának ezért egy jól felépített vízi-környezetvédelmi programmal kellene felkészülni az esetleges változásokra, hogy az agrár-környezetvédelem terén elért eredményeit tovább vihesse az új rendszerben is.

Az új alap az akvakultúra fejlesztési támogatásainak elosztásához is új prioritásokat rendel:

- Olyan fejlesztéseket támogat, amelyek segítik a tevékenység környezeti fenntarthatóságát.
- Nem támogatja a piaci problémákkal küzdő termékek kapacitásainak bővítését.
- Előnybe részesíti az élelmiszerhigiéniai, állat-egészségügyi és humán egészségügyi fejlesztéseket.

Valamennyi támogatás csak a mikro és kisvállalkozások számára lesz elérhető.

Az új alap is támogat majd olyan kezdeményezéseket, amelyek egy-egy halászati terület valamennyi szereplője számára hasznosak. Így például:

- Közös marketing akciókat, nemzeti és nemzetközi szinten, különösen olyan termékek eseté-

ben amelyek előállításuk nem károsítja a környezetet.

- Kísérleti projektek kivitelezését, amelyeket mindig szigorú tudományos kutatásoknak kell kísérnie.

- A vízi állatok állományának védelmével és fejlesztésével összefüggő fejlesztések támogatása.

A tervek szerint ezen támogatások elérése egyszerűbbé válna a termelők számára, de az egyes tagállamok számára megítélt összegek lehívását már a HOPE-nál is egyszerűsíteni kívánják.

A cikk megjelenését támogatta a GKM-Széchenyi Vállalkozásfejlesztési Programja
Bardócz Tamás

Ez ma már uniós víz...

haltenyésztés és halfeldolgozás támogatása területén is új prioritásokat fogalmaz meg. Az egyik legszembetűnőbb változás, hogy a tervezet az agrár-környezetvédelemhez hasonlóan bevezeti a vízi-környezetvédelem fogalmát, mint támogatott területet. Az intézkedés célja:

- A környezet számára kedvező állapotokat elősegítő haltermelés elősegítése.
- Községi szintű ökológiai-menedzsment rendszerek (mint például az ISO 14000) alkalmazásának elterjesztése.
- A biológiai módszerekkel történő termelés volumenének növelése.

A kompenzációs kifizetések mértékét és mennyiségét az egyes tagállamok határozzák meg.